

СЕВЕРНО ЕХО

Год. абонамент 60 лева.
Телефон № 63.

Редактор Петко Пав. Попов.

Съредакторка Рена П. Попова.

Обявления се печатат на цени
по определена таблица. Винаги
във предплата.

Застраховайте
само
при „ОРЕЛЪ“

Патронният празник на търговците

В малкото години на този боден живот, през който се сформираше характера на нашия стопански единичник, България не помни по-голяма по размирия стопанска и кредитна криза, каквато е сегашната.

Второто полугодие на 1929 год. ще остане паметно в стопанската ни история, защото, както на сцена завъсат се спуска и скрива от зрителя феерично построена обстановка, така стопанската и кредитна криза се спуска и за миг унищожи възвестената от правителството благодатна и жизнена струя на новия възстановителен заем, който трябваеше току що да се влее във кръвообращението на страната, заздравя стопанската ни дейност и гарантира по-спокойни дни.

Много сж причините за това голямо нещастие, но една е която доказва нашето безумие — лошата управа на страната. Особено след 1919 год., непосредствено след големата война, колосалните последици на която изпитавме и изпитваме днес. След нея намъ се налагаше да се затворим въ рамките на своето национално стопанство, тъй както нкога българина живееше въ своето затворено кжцно стопанство — задругата. Труд, скромност и пестеливост — това сж лозунгите, които управлението грбваше да понесе и чрез

личен примър възцари въ страната. Това то не направи. Напротив, сж разточителство и разтление въ стопанската ни дейност, сж сервилност към победителит — докара днешната ни стопанска разруха и икономическо робство.

Тежка е днес участъта на всички, но най-тежка е тая на търговците. Защото тия, които до вчера имъ обещаваха златни планини, днес ги оставиха да се гърчатъ предъ ужаса на утрешния ден, сравнявайки сължитъ имъ сж тия на крокодила, а плачътъ имъ сж връска на оскубанитъ патки.

Въ дълбока загряженост търговското съсловие тая година посрбща своя патронен празник — Никулден. Но тая загряженост никогатма да стигне до отчаяние. Калено е въ много борби то, за да изживе сж чест и днитъ на сегашната ни стопанска и кредитна криза.

То помни ратайските дни през турското ни робство; то помни жертвите, които тогава даваше за икономическо, духовно и културно повдигане на своя народ; то знае имената на търговските синове — революционери, които дадоха душа и тло за свободата на своята родина — за да намъри и днес въ себе си сили да се бори срещу виновниците на новото ни икономическо робство.

Никола Шумелов.

ВРЕМЕ Е ДА СЕ ОПОМНИМЪ

Страшна криза бошува въ страната. По селата не се явяват търговци и житото и манулитъ от миналогодичната реколта си стоятъ въ камбаритъ. По градоветъ пъкъ магазинитъ се отварятъ и често затварятъ безъ сефте. Търговци и индустриалци сж финансово затруднени. Въ седмицата постъпватъ много молби за мораториумъ и ежедневно се обявяватъ въ несъстоятелностъ търговци, за които до скоро се мислеше, че сж неуязвими.

Пасивитъ на търговския ни баланс достига тая година до 2 милиарда. Държавата стга своитъ финансови борби. Репарационни и др. задължения сж я грозно притиснали и тя горко плаща полъ ужасното бreme на тая криза. Министри сж тръгнали изъ Европа да молятъ великитъ сили България да бже освободена освободена отъ репарационнитъ ни задължения или най-малко, тъ да бждатъ намалени. Банкитъ въ страната, уплашени отъ създаденото положение, притискатъ производителитъ слоеве. Семейството изнемога и голъми скръщения сж необходими въ разхода, за да може да се свържатъ двата края.

И при тая страшна картина, която се рисува предъ всъки, който се замисли за положението, пакъ се намъриха българит, които да организиратъ и тая година традиционнитъ вечеринки и балове. И като

че ли на пукъ на всичко Плевенските търговци грбваше първи да дадатъ своята вечеринка миналата сжбота въ салона на дво „Съгласие“. Човкъ, безъ да ше, се пита: дали оплакванията на търговците не сж лъжливи или пъкъ това е признакъ на отчаяние? Не, не, нито едното нито другото е врно, а изглежда, че навикътъ, тоя лошъ съветникъ за човка, е увлекълъ и тая година любителитъ на танца.

И сега, намирайки се въ началото на сезона, смътаме, че е нашъ повелителен дългъ е да апелираме за опомняване и да замолитъ плевенската гражданка и граждани, представителитъ на всички производителни слоеве, родолюбиви, културни и професионални организации и всички, които мислятъ за родъ и родина, да се замислятъ и запитатъ: не трябва ли тая година поне, толкова мръчна за България, когато най-тежко изпитване ужаснитъ последици отъ войната и мирнитъ договори надложени на България отъ жестока Европа, въ знакъ на трауръ и протестъ да ограничимъ публично въселение и танци, излизанитъ разходи по балове и вечеринки и да скратимъ колкото може повече разноситъ си, та по-леко да изживеемъ тая страшна и кризна година и насо-

Следъ срещата въ Двореца

Единъ дългъ на партийнитъ водачи

Въ последната си книжка сп. „Звено“, пишейки за срещата, която тзи дни партийнитъ водачи имаха с Н. В. Царя по случай поднасянето отговора на Тронното слово, пише:

„За нейната парадна външностъ българскиятъ гражданинъ знае и ползени и излишни подробности. И еднитъ и другитъ сж му поднесени въ изобилие отъ ежедневния печатъ. Това което той не знае, и това което той наврно никога не ще узнае, то сж: думитъ, съветитъ, разрешенията, които политическиятъ деятел сж казалъ, дали, препоръжали на Държавния глава.

Нима тъ сж тайна?

Нима тъ не сж актъ отъ публично естество? Нима тъ не сж свързани съ въпроса за това, което трябва да дойде за да се извече държавата отъ политическата и стопанска криза, която я люле?

Партийнитъ водачи дължатъ ясно препоръжитъ, които сж дали на Държавния глава“.

Ще се произведатъ избори въ нколко села

Резултатитъ отъ с. Трънчовица

Въ неделя, 15 т. м. е произведенъ изборъ за общински съветници въ с. Трънчовица, никополски. Получени сж следнитъ резултати: 214 гласа за демократическия съговоръ, 243 за врабчателски, 13 недействителни. Не сж отбелязани никакви инциденти.

Въ неделя, 22 т. м., ще се произведатъ избори въ селата Мжугра и Чирчаланъ, никополски, а на 12 януарий, идущата година, въ Осма Калугерово и Йоголовъ, ловчанско.

Два пожари, предизвикани умишлено

Загубитъ възлизатъ на 100,000 лв.

Пишатъ ни отъ Никополъ, че преди нколко дни е избухналъ пожаръ въ общуарския дюкянъ на тамошня жителъ Трифонъ Годеровъ. Загубитъ възлизатъ надъ 70 хиляди лева.

Отъ направеното следствие се е установило, че пожара е дло на злосторници.

Преди нколко дни е избухналъ пожаръ и въ домътъ на Иванъ Йочевъ въ с. Голъма Желъзна, троянско. Загубитъ възлизатъ надъ 30 хиляди лева.

Този пожаръ сжщо билъ дло на злосторници.

чимъ мисълта си повече за грижъ къмъ народното издъжение.

Времето, което изживяваме е по-страшно отъ онова презъ войнитъ. Дългъ ни се налага да се не самозабравяме. И тогава колко излизни разноситъ и колко нужди за полезна работа сили ще спестимъ.

Б. С. М.

Червенъ-бръжкиятъ търговецъ

Цено Йоловъ се застрелялъ

Нова жертва на финансовата криза

Напоследъкъ голъмиятъ търговецъ на бензинъ и масла гр. въ Червенъ-бръгъ, Цено Йоловъ, изпадналъ въ голъмо финансово затруднение. Виждайки се въ невъзможностъ да посрещне задълженията си, той бже подалъ въ тукашния окръженъ сждъ заявление за мораториумъ и образуваното по този случай дло е насрочено за 26 т. м.

Въ последнитъ дни Йоловъ изпадналъ въ помрачение, неможейки да понаса тежкия ударъ, полученъ отъ паричното затруднение въ което изпадналъ.

Онзи денъ Йоловъ се върналъ въ кжци свършено сломенъ.

Предвиждайки неизбъжния си фалитъ и ссипване на огромното си материално състояние, което препечелъ сж непосиленъ трудъ и голъма пестеливостъ, той взелъ пушката си и се самозастрелялъ.

Крушумътъ разкъсалъ черния му дробъ и Йоловъ, агонизиращъ, падналъ на пода въ безсъзнание. Отнесенъ въ болницата, до снощи той е билъ въ безнадежно положение.

И тази година нма реални общински бюджети

Фиктивнитъ приходи на помощъ

Следъ изработване на статистиката за състоянието на общинските бюджети презъ 1927/28 финансово година, която печатахме неотдавна, въ окръжната постоянна комисия започна да се изготвя статистика за бюджетитъ на общинитъ въ Плевенския окръгъ за 1928/29 година, която вчера бже окончателно привършена. Споредъ тази статистика, общо бюджетитъ на общинитъ въ окръга възлизатъ на 115,388,046 лв., обаче въ каситъ имъ сж постъпили само 78,175,451 лв.

Презъ сжщата финансово година общинитъ сж изразходвали 73,280,584 лв. и е получилъ единъ излишъ отъ 4,205,167 лв., който е реализиралъ само отъ нколко по-големитъ общини въ плевенско, лувковитско и ловчанско.

Отъ сжщата статистика се вижда, че почти нито една отъ общинитъ не е могла да реализира предвиденитъ приходи въ своитъ бюджети и много отъ тжх сж поставили разни фиктивни приходи за да ги балансиратъ съ разходитъ, направени презъ годината.

„Горящото сърдце“

Една симфония на върността съ МИДИ ХРИСТИАНСЪ и ГУСТАВЪ ФРЮЛИХЪ,

„УФА“ сътовненъ прегледъ отъ днесъ въ Модеренъ театъръ.

Б. С. М.

Стопанската конференция въ Плевенъ

Мърки за благосъстоянието въ окръга

Въ понеделникъ, 16 т. м., въ Плевенъ се откри организираната отъ окръжната постоянна комисия стопанска конференция. Участвуватъ около 40 души, разни шефове на окръжни учреждения, специалисти, окръжни съветници и др. Като представител на министерството на земледелието присъствува гр. Моско Михайловъ, на дирекцията на Народното здраве, г. дръ Ив. Балкански и др.

Конференцията се откри отъ председателя на окръжната постоянна комисия гр. М. Бойчиновъ, който сж няколко думи изтъкна значението на конференцията и подчерта, че тая до голъма степенъ ще даде единъ по другъ обликъ на стопанската политика, което трябва да се следва у насъ и по-специално въ нашия окръгъ.

Следъ гр. Бойчиновъ говориха последователно гр. Ил. Димитровъ, директоръ на земледелийската катедра, който изтъкна каква трябва да бже земледелско-стопанската политика въ окръга; гр. инж. В. Чакъровъ, химикъ при опитната станция, за типизиране и модернизирване на лозаро-овощарското производство; гр. дръ Ст. Ганчевъ, окръженъ ветеринаренъ лкаръ, за стопанско значение на ветеринарната служба въ окръга и нейното подобрене; гр. Сим. Игнатовъ, началникъ на ветеринарната служба при постоянната комисия, за ветеринарно-лечебното дло и скотовъдството; гр. Ив. Балкански, за каква трябва да бже здравна програма на самоуправителитъ тла и гр. Зах. Гановъ, химикъ при постоянната комисия, за участието на приложната химия въ нколко области на стопанството.

Конференцията ще се закрие утре.

Успехътъ на окръжната здравна изложба

Навсякъде населението я посещава масово

Окръжната подвижна обща хигиенна изложба, ръководена отъ началника на здравно-съществелната станция въ Плевенъ, гр. дръ Юр. Ивановъ, е посетена въ последно време селата Турски Изворъ, Лесидренъ—тетевенско, Угърци, Рясювене, Йоголовъ, Дойрени, Деветаци, Александрово, Лтъница, Осма-Калугерово—ловчанско и Левски—плевенско. Навсякъде изложбата е била масово посещена отъ населението, предъ което по единъ нагледенъ и убедителенъ начинъ сж били обяснени начинитъ, по който следва да бждатъ отгледани и хранени малкитъ деца. Едновременно сж това сж държани и сказки за причинитъ на детскитъ заболявания.

До сега изложбата е била посещена отъ 30,650 души.

На 21, 22 и 23 т. м. изложбата ще бже открита въ с. Каменецъ, плевенско, а следъ това последователно ще бже демонстрирана въ Плевенъ и въ всички по-големитъ села на окръга.

Единъ дългъ на кредитнитъ институти

„Пожарътъ“ трябва да се ограничи!

На 26 т. м. въ Плевенския окръженъ сждъ сж насрочени за разглеждане молбитъ за мораториумъ на голъмитъ плевенски фирми Ст. Мутафовъ & снъ, Янаки Наумовъ и Пенко Е. Пенковъ.

Повече отъ месецъ вече стопанския животъ на нашия градъ е смутенъ отъ създаденото положение на тия фирми. Единъ страхъ, граничащъ сж паника, е обхваналъ голъма частъ отъ търговския святъ.

Наистина въпроса е голъмъ и сериозенъ, защото затрудненитъ фирми бже едни отъ най-солоднитъ и най-широко кредитирани. Общо актива имъ възлиза на повече отъ 25—30 милиона лева, а задълженията имъ къмъ 18—20 милиона лева. Отъ друга страна сж тжхната сжбота е тсно свързано и положението още на десетки фирми чрезъ поръчители, ското, заеми и пр.

Тежката стопанска и кредитна криза която тжх остро се почувствува въ последнитъ месеци, постави всички по-големитъ фирми на изпитание. Наредъ, обаче, сж тия общи условия за нколко фирми ще трябва да се прибавятъ и редица други причини, които ги поставиха въ затруднено положение.

По сведенията, сж които разполагаме, до като положение на първитъ две фирми било сж мораториумъ или бже такъвъ отива къмъ едно уреждане, то положението на Пенко Е. Пенковъ е по-особено. Не е тайна вече за обществото, че тая фирма, която се е ползувала сж единъ широкъ кредитъ както въ държавитъ така и въ частнитъ банкови институти не е имала преди всичко едно точно и редовно скитоводство, първото условие за правилно кредитиране, особено отъ държавни кредитни институти, които служатъ и като информатори въ кредитния пазаръ.

Ликвидацията сж затрудненитъ на тая фирма става още по-мжчно при създаденитъ нелагоприятни условия, нискиятъ цени на зърненитъ храни, липсата на свободни сръства и кредитъ.

Банкитъ-кредитори наистина направили миналата селъмца опитъ да се уредятъ задълженията на Пенко Е. Пенковъ по единъ по-спокоенъ и изгоденъ за самия дължникъ начинъ. За голъмо съжаление, обаче, тоя опитъ не можа да се реализира.

По поводъ подадената молба за мораториумъ, върнатия кредиторитъ ще поискатъ обикновеното на Пенко Е. Пенковъ въ несъстоятелностъ. Колкото и да е нелагоприятенъ моментъ за ликвидирване на една евентуална несъстоятелностъ, по нашитъ сведения кредиторитъ ще взематъ всички необходими мърки, за да се избъгнатъ по-големитъ стресения и се ограничи „пожарътъ“. Зитъ днесъ повече отъ всъки другъ пътъ е необходимо споделимъ и всички прибрзани мърки могатъ само да отекчатъ положението отколкото да го подобрятъ.

Нека се надяваме, че нашитъ кредитни институти ще направятъ всичко възможно за да се избъгне паниката и се установи едно спокойствие въ нашия кредитенъ пазаръ, сж което, улеснявайки своитъ клиенти ще улесни предъ всичко и тжх. Защото колкото тая криза се дължи на липсата на пари, толкова тж се дължи и на създаденото психологическо състояние въ последнитъ месеци средъ всички стопански среди.

Минералнитъ води въ окръга

Правятъ се проучвания

Неотдавна при селата Шипково и Видима, троянско, сж открити нови минерални извори. Водитъ имъ сж хладки, сярни, но иматъ добра минерализация.

При с. Сливекъ, ловчанско, северо отъ стария изворъ е откритъ новъ, много богатъ минераленъ студень изворъ, съдържащъ три гр. минерални вещества въ литъръ и много борна киселина, която много рядко се србца въ нашитъ минерални води.

По инициативата на Плевенската окръжна постоянна комисия, изворитъ сж вече изследвани отъ началника на химическия институтъ гр. дръ Зах. Гановъ. Предстои е детайлно имъ проучване и изолирането имъ отъ другитъ води.

АСФАЛТЪ?

Печатница МОТАВИЧЕВЪ ПЛЕВЕНЪ

е снабдена съ най-модерни букви

работа чиста, бърза и акуратна

ЦЕНИ УМЪРЕНИ.

Въпроситъ по които най-много се говори

Сказкиятъ на д-ръ Н. Сакаровъ за стопанското положение на България и борбата противъ репарациитъ

Въ три последователни сказки въ Дома на изкуствата и печата д-ръ Н. Сакаровъ, познатъ финансистъ, разгледа германскитъ и българскитъ репарации и разви своето схващане по отношение борбата ни по този общонароденъ въпросъ.

Въ нашето общество, като не се изключи и интелигенцията, нма една ясна и пълна представа какъ за финансовитъ ни задължения, така сжщо и за правотата ни по мирния договоръ, и ние слушаеме да се говори за тжх най-смтно и неопределено. Затова справедливостта го изисква да отбележимъ, че сказкиятъ на д-ръ Сакаровъ бже много навременни и посрещнатъ сж голъмъ интересъ.

Той разглежда първо какъ се е развили въпросътъ за германскитъ репарации, за да направи едно сравнение и тегли своитъ заключения за българскитъ репарации.

Победителитъ сж поставяли на обсъждане и сж разрешавали въпроситъ сж репарациитъ общо за всички победени, което се потвърди и отъ Хагската конференция, понеже вземанията имъ по репарациитъ сж свързани сж смътнитъ, съществуватъ по между имъ отъ войната. При това сравнение между Германия и България, че изтъкватъ различията между богатствата на едната и бедността на другата. Освенъ това Германия е заела едно правилно становище по репарационния въпросъ още следъ сключване на Версайския договоръ, на което тж стои непрекъснато и не отклонно отъ десетъ години насамъ. Германия стои на базата, че репарациитъ сж политически задължения и не иска да направи нито една отстъпка отъ него. Споредъ Версайския миренъ договоръ репарациитъ не сж нищо друго освенъ една поправка — възстановяване

на вредитъ, причинени на държавитъ победителитъ отъ Германия. За да се намъри една правна основа за това възстановяване, сж други думи за да се приложи сжществуващия принципъ и въ гражданското право, който е виновненъ трябва да поправи вредитъ, съ Версайския договоръ Германия бже заставена да признае, че тая е виновна за гдето е предприела нападателна война. Това твърдение, наложено отъ победителитъ подъ гръмата на топоретъ е една лъжа. На тази лъжа сж построени всички репарационни задължения. Веднага още следъ войната Германия агитира своитъ най-видни политици и учени за да разбие тази лъжа и за да докаже, че тая не е виновна за общоевропейската война, която както е известно на всички, е резултатъ на икономическото съревнувание и империализма на европейскитъ държави.

Не отстъпвайки отъ базата, че репарациитъ сж политически задължения, Германия е използвала благоприятнитъ политически моменти. Международнитъ възможности за благоприятното разрешение на германския репарационенъ въпросъ могатъ да се разделятъ на два периода — до 1122 година и следъ

тази година. До 1922 година най-често употребяваната дума въ французкитъ вестници бже „германцитъ грбва да платятъ“. Но следъ 1922 г. грбването като полъ да грбватъ да повторятъ тзи думи. Едно събитие стана, което обяснява тази неочаквана промъна. До какъ заседаваше конференцията въ Генау, германскитъ склочна търговски договоръ сж съветската Русия въ Рапало. Това събитие падна като бомба въ конференцията. Германия заяви, че тж трябва да плаща репарации и затова и е необходимъ пазаръ и склочва търговски договоръ съ Русия. Предъ страха да загубятъ руския пазаръ, победителитъ се заинтересуваха за облекчение положението на Германия и за нейнитъ репарации.

Лондонската конференция даде на Германия ултиматумъ да плати 135 милиарда златни марки, като тж се заплашваше съ санкции. Макаръ, че ултиматумътъ бже категориченъ, Германия не се уплаши отъ него.

Идването на работническото правителство начело съ Макдоналдъ въ Англия измъни положението и въ Европа настъпи новъ духъ — на миръ. Германия можа по-висо-

ко да говори за своитъ репарации. Забележително е, че Германия винаги тържествено е заявявала, че приема плащанетъ, които и предлагатъ да плаща. Но следъ приемането имъ тж държи едно постоянно повие по отношение на тжх — не сж изпълними и иска изучаване стопанското и положението и стопанската и възможности да ги изпълни.

Германия не престава да твърди, че тж трябва да бже подпомогната да се възстанови, за да може да плати. Германското правителство не се поколеба да влзе въ прение и се комисаръ на съгласието Паркъръ-Жилберъ, който бже натоваренъ сж изпълнение на Доусония планъ и който въ единъ меморандумъ твърдеше, че Германия може да плати по този планъ.

Все сж огледъ на сжщата целъ, че тж не може да плаща, макаръ и велика сила, тж не се „срамува“ да твърди, че не може да плаща, Германия нареджа така своя бюджетъ, че остава на последно мто плащанията си по репарациитъ, следъ като предади своитъ разходи. Това поведение Германия следва, макаръ, че тж се намира още въ нелагоприятно положение — окупацията на рейнскитъ об-

ласти. Благодарение на този начинъ на действие, тж можа да намали своя репарационенъ дългъ съ 135 милиарда златни марки, колкото бже определенъ на Лондонската конференция — на 37 милиона златни марки по плана на Жйнгъ.

По пътя на Германия вървятъ Австрия и Унгария. Първата умело използва „аншлуса“ — присъединяване къмъ Германия и е добила една дълга отсрочка до изтичане на която никой не може да предвиди какво ще стане. А Унгария, която е много по-богата отъ България — и индустриално и земеделски, плаща много по-малка вина. И дветъ страни искатъ своето възстановяване.

Преди да се проследи българския репарационенъ въпросъ и становището на държавата по него, необходимо е да се разгледа стопанското положение на България и да се отговоримъ на въпроса: въ състояние ли е тж да плати финансовитъ задължения наложени и мирния договоръ. За да си дадемъ представа за истинското и положение, трябва да се направи сравнение между положението и презъ 1911 година и сега. То се рисува въ най-черни краски. Сравнението трябва да почне отъ населението,

Последното се е увеличило съ около единъ милионъ и триста хиляди, въ което число влизатъ много бежанци, които сж свикнали на тж друга стопанска дейностъ, а не тж мръстната такава. На второ мсто иде националния доходъ, т. е. дохода, който народътъ добива презъ течение на една година. При едно население отъ единъ милионъ и триста хиляди души повече, националниятъ доходъ отъ 1650 милиона златни лв. презъ 1911 год. сега едва 1670 милиона лв., т. е. въмсто да се увеличила пропорционално той е намаленъ. Индексътъ на посрещане на най-необходимитъ продукти: хлбъ, месо, облекло е по-големъ отъ колкото този за доходитъ на отделния гражданинъ. България има вече систематически пасивенъ търговски и платеженъ балансъ. Държавниятъ бюджетъ отъ 10 години свършва съ дефицитъ, който общо сж около два и половина милиарда. Равнодействието се намалява, а умиранията се увеличаватъ. България, която въ международната статистическа таблица заемаше първо мсто по своята раждаемостъ, сега може да бже замината отъ други държави. На България сж отнети най-ценнитъ и територии, на първ-

